

บทที่ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ดัชนีปริงเฉท “นะ”

ในบทนี้ จะกล่าวถึงกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ดัชนีปริงเฉท “นะ” โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลการสนทนาที่ใช้ในงานวิจัย
  - การคัดเลือกข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย
  - การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของบทสนทนาแต่ละบท
2. การวิเคราะห์ดัชนีปริงเฉท “นะ” ที่ปรากฏในข้อมูลการสนทนา

โดยจะมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนแตกต่างกันไปดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลการสนทนาที่ใช้ในงานวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาดัชนีปริงเฉท “นะ” ในการสนทนาแบบกันเองของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ ดังนั้น ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจึงต้องเป็นข้อมูลที่ได้จากการสนทนาที่เกิดขึ้นจริงในสถานการณ์การสื่อสารแบบกันเอง กล่าวคือ เป็นการสนทนาที่เกิดขึ้นจริง และดำเนินไปตามธรรมชาติ โดยไม่ได้มีบทกำกับไว้ล่วงหน้า ดังเช่นบทสนทนาในละครหรือในหนังสือประเภทนวนิยาย ทั้งนี้การที่ผู้วิจัยมิได้เลือกบทสนทนาจากบทละครหรือจากหนังสือนวนิยาย เนื่องจากบทสนทนาเหล่านั้นเป็นภาษาเขียนและมีข้อจำกัดในการใช้รูปภาษา ซึ่งทำให้เห็นความหลากหลายของรูปต่าง ๆ ของดัชนีปริงเฉท “นะ” ได้น้อย เมื่อเปรียบเทียบกับความหลากหลายของรูปภาษาที่พบในภาษาพูด ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ข้อมูลการสนทนาที่เกิดขึ้นจริง ในการสนทนาแต่ละครั้ง ผู้ร่วมสนทนาจะต้องเป็นผู้ที่ใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ ในการสนทนากับผู้อื่นในชีวิตประจำวันอยู่เป็นประจำ ทั้งนี้จะไม่จำกัดจำนวนผู้ร่วมสนทนา ตลอดจนไม่คำนึงถึง ความแตกต่างในด้านอายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และสถานภาพทางสังคมของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านภาษาศาสตร์สังคม นอกจากนี้ผู้ร่วมสนทนาจะต้องมีบทบาทในการเป็นผู้พูดที่เท่าเทียมกันหรือไม่แตกต่างกันมากนัก เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ของการพูดคนเดียว (monologue)

สำหรับการเลือกใช้ข้อมูลการสนทนานั้น ผู้วิจัยพบว่า ในสถานการณ์การสนทนาหนึ่ง ๆ นั้น อาจมีการใช้ดัชนีปริงเฉทที่จำกัด และไม่มี ความหลากหลายเพียงพอที่จะนำมาใช้ศึกษาดัชนีปริงเฉท “นะ” ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ข้อมูลการสนทนาจากสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป ในแง่ของเนื้อหาที่สนทนากัน จุดประสงค์ในการสนทนา ผู้ร่วมสนทนา ความรู้สึกนึกคิดของผู้ร่วมสนทนา และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสนทนาในสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งจากความหลากหลายในแง่ มุมต่าง ๆ เหล่านี้ จะแสดงถึงความหลากหลายในการใช้ดัชนีปริงเฉท “นะ” ของผู้พูด เมื่ออยู่ใน สถานการณ์การสนทนานั้น ๆ และในสถานการณ์นั้น ๆ ก็อาจมีการแสดงวัจนกรรมที่แตกต่างกัน ไป เช่น การซักถาม การโต้แย้ง การประชดประชัน การหยอกล้อ หรือการขอร้อง เป็นต้น ทั้งนี้ แม้ ว่าในขณะที่ผู้ร่วมสนทนากำลังสนทนากันนั้น อาจมีการแสดงท่าทางประกอบการพูดร่วมด้วย แต่ สำหรับวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับถ้อยคำของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งเป็นเสียงพูดมากกว่า ท่า ทางของผู้ร่วมสนทนา ดังนั้น จึงเก็บรวบรวมข้อมูลการสนทนาด้วยการบันทึกเสียงลงเทป รวมเป็น เวลาทั้งสิ้น 60 นาที ประกอบด้วย บทสนทนาทั้งสิ้น จำนวน 8 บท ตามที่ปรากฏในภาคผนวก พร้อมกันนั้น ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อบทสนทนาแต่ละบทไว้ด้วย เพื่อความสะดวกในการอ้างอิงต่อไป โดย ชื่อของบทสนทนาเหล่านี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาจากเนื้อหาของปริงเฉทของการสนทนานั้น ๆ

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าข้อมูลการสนทนาทั้ง 8 บทสนทนานั้น มีความหลากหลาย และแตกต่างกันไป จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารก่อน (ethnography of communication) เพื่อทำความเข้าใจถึงลักษณะทางกายภาพ ของบทสนทนาแต่ละบท ซึ่งจะเป็น การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอย่างคร่าว ๆ ไม่ลึกซึ้ง เนื่องจากวิทยานิพนธ์นี้มีได้มุ่งที่จะวิเคราะห์ ชาติพันธุ์วรรณนาของบทสนทนา ดังนั้น จึงเป็นเพียงการวิเคราะห์เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นใน การตีความและทำความเข้าใจกับบริบทของการสนทนาในทุก ๆ แง่มุม ซึ่งหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ ทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของบทสนทนามี 3 หน่วย ตามที่ Saville - Troike (1982) กล่าวไว้ดังนี้

1. สถานการณ์สื่อสาร (communicative situation) เป็นบริบทของการสื่อสาร ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยใหญ่ที่สุดในการวิเคราะห์แนวชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร เช่น การสวมดนตรีใน โบสถ์ การพิจารณาคดี งานเลี้ยงคือกเทศ สถานการณ์สื่อสารนี้อาจจะยังคงเป็นสถานการณ์สื่อสาร เดียวกัน ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนสถานที่ หรือสถานการณ์สื่อสารนี้อาจเปลี่ยนไป ถึงแม้จะยังคง ดำเนินอยู่สถานที่เดิม ถ้าหากมีกิจกรรมที่แตกต่างกันมากเกิดขึ้น ในหนึ่งสถานการณ์สื่อสาร ประกอบด้วยเหตุการณ์สื่อสารหลายเหตุการณ์

2. เหตุการณ์สื่อสาร (communicative event) เป็นหน่วยพื้นฐานที่ใช้ในการพรรณนาทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร เหตุการณ์สื่อสารหลายอย่างรวมกันเป็นหนึ่งสถานการณ์สื่อสารและเหตุการณ์สื่อสารเป็นหนึ่งเหตุการณ์การพูดที่มีหนึ่งวัตถุประสงค์ เช่น การนิเทศ การเล่าเรื่องตลก ในการวิเคราะห์เหตุการณ์สื่อสาร จะต้องอาศัยองค์ประกอบของการสื่อสาร 10 ประการ ดังนี้

(1) ชนิดของเหตุการณ์ (genre) เช่น การทักทาย การสนทนา การเล่าเรื่องตลก ชนิดของเหตุการณ์มักไปพร้อมกับชื่อของเหตุการณ์สื่อสารเสมอ

(2) หัวเรื่อง (topic) คือจุดมุ่งเน้นของเหตุการณ์สื่อสารว่ากล่าวถึงเรื่องอะไร

(3) วัตถุประสงค์ (purpose) คือจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสถานการณ์แต่ละฝ่าย

(4) ฉาก (setting) คือ สถานที่ เวลาของวัน ฤดูของปี และลักษณะทางกายภาพของเหตุการณ์สื่อสาร เช่น การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ ขนาดของห้อง

(5) ผู้ร่วมเหตุการณ์ (participants) คือผู้ที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น ๆ ในการพิจารณาผู้ร่วมเหตุการณ์จะหมายถึง อายุ เพศ ชาติพันธุ์ ฐานะทางสังคม หรือการแบ่งประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและความสัมพันธ์ที่ผู้ร่วมเหตุการณ์มีต่อกัน

(6) รูปแบบการสื่อสาร (message form) เป็นการศึกษาว่าในเหตุการณ์สื่อสารใช้ประมวลภาษา (code) แบบใด ใช้เสียง (vocal) หรือไม่ใช้เสียง (nonvocal) และเป็นภาษาคำพูดหรือวจนภาษา (verbal) หรืออวจนภาษา (nonverbal) นอกจากนี้ยังควรมีการใช้ภาษาใดและมีการสลับภาษา (code switching) หรือไม่

(7) เนื้อหาการสื่อสาร (message content) แสดงให้ทราบว่า เป็นการสื่อสารเกี่ยวกับอะไร

(8) การลำดับวัจนกรรม (act sequence) จะกล่าวถึงวัจนกรรม (speech acts) ที่ปรากฏในเหตุการณ์สื่อสารนั้น ๆ การเรียงลำดับของวัจนกรรมดังกล่าว รวมถึงการเปลี่ยนผลัดในการพูด (turn - taking) และปรากฏการณ์ที่เกิดการซ้อนกัน (overlap)

(9) กฎของการปฏิสัมพันธ์ (rule of interaction) กล่าวถึงทฤษฎีหรือคุณสมบัติในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมเหตุการณ์ว่าใครพูดกับใคร

(10) บรรทัดฐานของการตีความ (norms of interpretation) หมายถึงความรู้ทั่วไปที่สมาชิกในสังคมมีอยู่ร่วมกัน ข้อสมมุติล่วงหน้าทางวัฒนธรรม และการมีความเข้าใจร่วมกันเป็นต้น

3. **วัจนกรรมสื่อสาร** (communicative act) เช่น การขอร้อง การสั่ง ซึ่งวัจนกรรมการสื่อสารนี้อาจอยู่ในรูปของภาษาหรือไม่ใช่ภาษาก็ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น วัจนกรรมสื่อสาร “การขอร้อง” ในภาษาอังกฤษมีรูปภาษาที่ใช้หลายรูป เช่น I'd like a cigarette. May I please have a cigarette ? และ Do you have a cigarette ? นอกจากนี้ การขอร้องอาจถูกแสดงออกมาโดยการเลิกลีลา การมองอย่างมีคำถาม และการถอนหายใจยาวนาน

จากการศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร เพื่อพรรณาดัชนีภาวะทางกายภาพของบทสนทนาทั้ง 8 บทสนทนา ซึ่งพบว่าแต่ละบทสนทนามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บทสนทนาที่ 1 “คาราจอมเป็น” ความยาวประมาณ 20 นาที

สถานการณ์สื่อสาร : การสนทนาในรายการโทรทัศน์

เหตุการณ์สื่อสาร : เป็นการสนทนาซึ่งมีจุดมุ่งเน้นกล่าวถึงประสบการณ์ความเป็นของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งเป็นคารารับเชิญในเรื่องของการใช้ครีมนวดนม การเรียกชื่อสถานที่หรือสิ่งของคิด การจับรดคิดเส้นทาง และการไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษ รวมทั้งความไม่รู้เรื่องในบริการและการใช้ห้องนํ้าบนเครื่องบิน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาเป็นการสนทนากันในรายการโทรทัศน์ประเภทปกิณกะบันเทิง ภายในห้องส่งโดยมีผู้ร่วมสนทนา 4 ท่านด้วยกัน ประกอบด้วยพิธีกรรายการ 3 ท่าน และคารารับเชิญ 1 ท่าน ซึ่งเป็นคาราสาว ทั้งนี้พิธีกรทั้งสามจะทำหน้าที่แตกต่างกัน ดังนี้ พิธีกรหลักหญิง (นามสมมุติ “ศศศรี”) พิธีกรเสริมชาย (นามสมมุติ “สมชาย”) และพิธีกรตลกชาย (นามสมมุติ “สมยศ”) กล่าวคือ “ศศศรี” ซึ่งอายุมากกว่าคารารับเชิญ (นามสมมุติ “การบูร”) แต่มีความคุ้นเคยและสนิทสนมกัน จึงทำให้ศศศรีทราบเรื่องราวต่างๆ ที่จะให้สัมภาษณ์ของการบูรแล้ว ในขณะที่ “สมชาย” และ “สมยศ” ยังไม่ทราบเรื่องราวดังกล่าว ดังนั้น “ศศศรี” จึงเป็นผู้ที่เกริ่นนำเรื่องราวต่างๆ ของ “การบูร” เพื่อให้ “การบูร” เล่าถึงประสบการณ์ความเป็นและความไม่รู้ของตนเอง จนทำให้เกิดความตลกขื่นซึ่งเป็นหัวข้อในการสนทนา โดย “สมชาย” ซึ่งอายุมากกว่า “ศศศรี” และ “การบูร” ทั้งยังไม่มีความคุ้นเคยหรือสนิทสนมเป็นส่วนตัวกับ “การบูร” นัก เป็นผู้ซักถามหรือเสริมความเข้าใจให้ผู้ชม ขณะเดียวกัน “สมยศ” ซึ่งอายุมากที่สุดและไม่ได้มีความคุ้นเคยหรือสนิทสนมกับ “การบูร” เท่าใดนัก ก็จะเป็นผู้สร้างความตลกให้กับเรื่องราวที่ “การบูร” เล่ามา เพื่อเพิ่มรสชาติให้กับการสนทนา นอกจากผู้ร่วมสนทนาทั้ง 4 ท่านแล้ว ยังมีผู้ร่วมสถานการณ์อีกหลายท่าน ได้แก่ ผู้ชมภายในห้องส่ง และเจ้าหน้าที่ประจำรายการ รวมไปถึงผู้ชมทางบ้านด้วย สำหรับการสนทนาในราย

การโทรศัพท์ หรือ การจัดรายการวิทยุนี้ ถือเป็นสถานการณ์การสื่อสารประเภทโซวี่ ซึ่งจะมีความแตกต่างจากการสนทนาโดยปกติที่ Schiffrin (1987) ได้ศึกษาไว้ เนื่องจากการสนทนาที่มีผู้ร่วมสนทนาอีกกลุ่มหนึ่ง ที่มีได้เข้าร่วมในวงสนทนา แต่จัดเป็นผู้ร่วมสนทนาด้วย คือ ผู้ฟังหรือผู้ชมที่บ้าน การสนทนาในลักษณะนี้ไม่เพียงแต่เป็นการสื่อสารกันระหว่างผู้ร่วมวงสนทนาเท่านั้น ยังเป็นการสื่อสารกับผู้ฟังที่บ้านด้วยในเวลาเดียวกัน โดยมีหนึ่งในผู้ร่วมวงสนทนาทำหน้าที่เชื่อมโยงข้อมูลหรือเนื้อความที่สนทนากันให้กับผู้ฟังที่บ้าน ในลักษณะของการกล่าวซ้ำเพื่อย้ำความที่ได้กล่าวไป เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าผู้ฟังที่บ้านได้รับรู้ข้อมูลที่กำลังสนทนากันอยู่ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้บทสนทนาเหล่านี้มีการกล่าวด้วยคำซ้ำเป็นจำนวนมาก สำหรับผู้ร่วมวงสนทนาทั้ง 4 ท่านจะนั่งเก้าอี้ที่จัดเรียงเป็นแนวเดียวกัน และหันหน้าเข้าหาผู้ชมและเจ้าหน้าที่ในห้องส่ง ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการแสดงสีหน้า ท่าทางประกอบการพูดของผู้ร่วมสนทนา และสามารถมี ปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้ชมในห้องส่งได้ ในการสนทนา ผู้ร่วมสนทนาใช้ประมวลภาษาแบบภาษาพูด หรือ วจนภาษา ประกอบกับภาษาท่าทางหรือ อวจนภาษา และในขณะที่สนทนากันนั้น ผู้ร่วมสนทนาทุกคนผลัดกันเป็นผู้พูด และมีการพูดซ้อนกัน (overlap) บ่อยครั้ง นอกจากนี้ในบางครั้งก็มีการพูดแทนกันเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการมีความรู้ร่วมกันอยู่ก่อนในเนื้อความนั้น ๆ

วัจนกรรมสื่อสาร : วัจนกรรมที่ปรากฏในบทสนทนามีดังนี้ การถาม การสั่ง การข่มขู่ การเล่าความ การอธิบาย การบ่น การปลอบ การคาดคะเน การโต้แย้ง การแนะนำ การอ้อนวอน การยืนยัน การขอการยืนยัน การสนับสนุน การขอการสนับสนุน การแก้ตัว การหยอกล้อ การขัดคอ การชี้แจง การขอความสนใจ การแสดงความเห็น เรียงสลับกันไป

บทสนทนาที่ 2 “ ภาพยนตร์สุดโปรด ” ความยาวประมาณ 3 นาที

สถานการณ์สื่อสาร : การจัดรายการวิทยุ¹

เหตุการณ์สื่อสาร : เป็นการสนทนาซึ่งมีจุดมุ่งเน้นกล่าวถึงภาพยนตร์ที่ชื่นชอบของผู้สนทนา ซึ่งเป็นผู้ฟังที่บ้าน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนา เป็นเพียงการสอบถามความคิดเห็นของผู้ฟังที่บ้าน ถึงภาพยนตร์ที่ชื่นชอบ สำหรับการสนทนานี้ เป็นการสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างผู้ร่วมสนทนา 2 คน ซึ่งเป็นนักจัดรายการวิทยุชาย (นามสมมุติ “ดิเจ๋ง”) กับผู้ฟังที่บ้านซึ่งเป็นหญิง และไม่เคยโทรศัพท์เข้ามาในรายการวิทยุนี้มาก่อน

¹ การจัดรายการวิทยุจัดเป็นสถานการณ์สื่อสารประเภทโซวี่ (ดูรายละเอียดในหน้าเดียวกัน)

(นามสมมุติ “พลอย”) ซึ่งแสดงว่าผู้ร่วมสนทนาทั้ง 2 ไม่มีความสนิทสนมหรือคุ้นเคยกัน ทั้งนี้ ในตอนเริ่มแรกนั้นนักจัดรายการวิทยุได้ตั้งหัวข้อเกี่ยวกับภาพยนตร์สุดโปรดทั้งภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้ฟังทางบ้านได้โทรศัพท์มาเสนอความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่ตนเองชื่นชอบ ทั้งนี้ และทั้งนี้นักจัดรายการวิทยุเองก็จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ในแต่ละเรื่องไว้ด้วย ซึ่งจะทำให้การสนทนานั้นมีรสชาติขึ้น โดยในขณะที่สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่นั้น นักจัดรายการวิทยุก็จะจดบันทึกภาพยนตร์ที่ผู้ฟังชื่นชอบไว้เพื่อรวบรวมความนิยมของผู้ฟังที่มีต่อภาพยนตร์แต่ละเรื่อง ในการสนทนานี้ผู้ร่วมสนทนาใช้ประมวลภาษาแบบภาษาคำพูด หรือวจนภาษาเท่านั้น เนื่องจากเป็นการสนทนาทางโทรศัพท์ และในขณะที่สนทนานั้นผู้ร่วมสนทนาทั้ง 2 คนผลัดกันเป็นผู้พูด และผู้ฟัง และมีการพูดซ้อนกันบ้างไม่มากนัก

วจนกรรมสื่อสาร : วจนกรรมที่ปรากฏในบทสนทนามีดังนี้ การสอบถาม การแสดงความคิดเห็น การโต้แย้ง การโน้มน้าว การชักชวน การท้วงติง การสนับสนุน การขอการสนับสนุน การหยอกล้อ การขอร้อง การอธิบาย การขอการยืนยัน การขอความสนใจ และการอ้าลา

บทสนทนาที่ 3 “อยากให้เธอรู้” ความยาวประมาณ 2 นาที

สถานการณ์สื่อสาร : การจัดรายการวิทยุ

เหตุการณ์สื่อสาร : เป็นการสนทนา ซึ่งมีจุดมุ่งเน้นกล่าวถึงการได้รับบัตรเข้าชมคอนเสิร์ตฟรี 2 ใบ และเพลงที่อยากฟัง โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาเป็นการพูดคุยหยอกล้อกันทางโทรศัพท์ ซึ่งมีผู้ร่วมสนทนา 2 คน ได้แก่ นักจัดรายการวิทยุชาย (นามสมมุติ “ดีเจมารุต”) กับผู้ฟังทางบ้าน ซึ่งเป็นหญิง และเป็นผู้ที่เคยโทรศัพท์เข้ามาคุยกับนักจัดรายการวิทยุผู้นี้เป็นประจำ (นามสมมุติ “ดาว”) ดังนั้น ผู้ร่วมสนทนาทั้งสองจึงมีความสนิทสนมคุ้นเคยและมีความเป็นกันเอง จนสามารถพูดคุยหยอกล้อกันได้ ในการสนทนาผู้ร่วมสนทนาใช้ประมวลภาษาแบบภาษาคำพูด หรือวจนกรรม เท่านั้น เนื่องจากเป็นการสนทนาทางโทรศัพท์ และในขณะที่สนทนานั้นผู้ร่วมสนทนาทั้ง 2 คน มีการผลัดกันพูด และมีการพูดซ้อนกันพอสมควร

วจนกรรมสื่อสาร : วจนกรรมที่ปรากฏในบทสนทนามีดังนี้ การชมเชย การขอความสนใจ การถาม การขอร้อง การอ้อนวอน การโต้แย้ง การขอการยืนยัน การหยอกล้อ และการอ้าลา

บทสนทนาที่ 4 “ นักร้องแก้มซ้าย ” ความยาวประมาณ 5 นาที

สถานการณ์สื่อสาร : การจัดรายการวิทยุ

เหตุการณ์สื่อสาร : เป็นการสนทนาซึ่งมีจุดมุ่งเน้นกล่าวถึงเรื่องต่าง ๆ ของแขกรับเชิญ ซึ่งเป็นนักร้องสาวผู้มีแก้มซ้าย โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาเป็นการสัมภาษณ์ และพูดคุยหยอกล้อกันระหว่างนักจัดรายการวิทยุชาย กับนักร้องสาวหน้าใหม่ภายในห้องส่งของสถานีวิทยุ และในขณะที่เดียวกันก็มีการพูดคุยทางโทรศัพท์กับนักร้องชายควบคู่กันไป ดังนั้น ในบทสนทนา นี้ จึงมีผู้ร่วมสนทนา 3 คน โดยเป็นนักจัดรายการวิทยุชาย (นามสมมุติ “ คีเจเอก ”) นักร้องชาย (นามสมมุติ “ รุต ”) และนักร้องสาว (นามสมมุติ “ ฟ้า ”) ทั้งนี้ผู้ร่วมสนทนาทั้ง 3 คน ต่างก็มีความสนิทสนมและคุ้นเคยกัน โดยเริ่มแรกของการสนทนานั้น นักจัดรายการวิทยุได้พูดคุยกับนักร้องสาว ในห้องส่งสถานีวิทยุ เกี่ยวกับประวัติส่วนตัว จุดเริ่มต้นของการเป็นนักร้อง รวมทั้งความสามารถพิเศษในการร้องเพลงบนรถเมล์โดยไม่ขยับปาก ทั้งนี้ นักจัดรายการวิทยุได้นำเทปบันทึกเสียงของผู้ชายคนหนึ่ง (นามสมมุติ “ ชำนาญ ”) มาเปิดให้นักร้องสาวฟัง โดยแกล้งบอกว่าเป็นเสียงของผู้เก็บเงินบนรถเมล์ ซึ่งผู้ชายคนนี้ได้ยืนยันว่าเห็นนักร้องสาวคนนี้ร้องเพลงบนรถเมล์จริง แต่นักร้องสาวก็ไม่เชื่อ ดังนั้นนักจัดรายการวิทยุจึงหาพยานอีกคนมายืนยัน ซึ่งจริง ๆ ก็คือ นักร้องชายวงดนตรี เพื่อนของนักร้องสาวนั่นเอง ในการสนทนาผู้ร่วมสนทนาใช้ประมวลภาษาแบบภาษาพูด หรือวัจนภาษา และในขณะที่เดียวกันนั้น ผู้ร่วมสนทณาก็มีการล้อกันเป็นผู้พูด และมีการพูดซ้อนกันบ่อยครั้ง

วัจนกรรมสื่อสาร : วัจนกรรมที่ปรากฏในบทสนทนามีดังนี้ การถาม การหยอกล้อ การแสดงความคิดเห็น การเล่าความ การอธิบายความ การชี้แจง การออกตัว การแย้งความ การคะยั้นคะยอ การขอการยืนยัน การยืนยัน การขอความสนใจ การชมเชย และการอ้าลา

บทสนทนาที่ 5 “ อยากรักษา ” ความยาวประมาณ 5 นาที

สถานการณ์สื่อสาร : การสนทนาภายในห้องตรวจสุขภาพ

เหตุการณ์สื่อสาร : เป็นการสนทนา ซึ่งมีจุดมุ่งเน้นกล่าวถึงอาการอยากอาเจียน และไม่สามารถทานอาหารได้ ซึ่งเป็นอาการของผู้ป่วย โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนา เป็นการสอบถามอาการป่วยของผู้ป่วย ภายในห้องตรวจสุขภาพของโรงพยาบาล ในการสนทนา นี้ ประกอบด้วย ผู้ร่วมสนทนา 2 คน ได้แก่ แพทย์ทางอายุรศาสตร์ชาย ซึ่งมีอายุมาก

(นามสมมุติ “ หมอปีติ ”) และผู้ป่วยใหม่หญิง ซึ่งมีอายุน้อยกว่ามาก (นามสมมุติ “ แกมแก้ว ”) ด้วยความเป็นผู้ป่วยใหม่ จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้ร่วมสนทนาทั้งสองไม่ได้มีความคุ้นเคย หรือสนิทสนมกันมาก่อน ทั้งนี้ ในขณะที่สนทนากันนั้นแพทย์จะสอบถามอาการของผู้ป่วย และจดบันทึกประวัติ ความเจ็บป่วย (medical history) ลงในเวชระเบียน (O.P.D. card) ซึ่งจะมีข้อมูลประวัติส่วนตัวของผู้ป่วยอยู่ด้วย ซึ่งในการสนทนาผู้ร่วมสนทนาใช้ประมวลภาษาแบบภาษาคำพูด หรือวจนภาษา ประกอบกับภาษาท่าทาง หรือ อวจนภาษา และในขณะที่สนทนากันนั้น ผู้ร่วมสนทนามีการผลัดกันเป็นผู้พูด และมีการพูดซ้อนกันบ้าง อันเนื่องมาจากความเป็นผู้ป่วยใหม่ของผู้ป่วย และความแตกต่างด้านอายุ เพศ และสถานภาพทางสังคมระหว่างผู้ร่วมสนทนา

วignกรรมสื่อสาร : วignกรรมที่ปรากฏในบทสนทนามีดังนี้ การสอบถาม การขอ การยืนยัน การสรุปความ การเล่าความ การอธิบายความ การชี้แจง การแย้งความ การตั้ง การคาดคะเน การปลอบ การแนะนำ และการอำลา

บทสนทนาที่ 6 “ เวียนศีรษะ ” ความยาวประมาณ 5 นาที

สถานการณ์สื่อสาร : การสนทนาภายในห้องตรวจสุขภาพ

เหตุการณ์สื่อสาร : เป็นการสนทนาซึ่งมีจุดมุ่งเน้นกล่าวถึงอาการเวียนศีรษะของผู้ป่วย โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาเป็นการสอบถามเกี่ยวกับอาการเวียนศีรษะของผู้ป่วย ภายในห้องตรวจสุขภาพของโรงพยาบาล ในการสนทนานั้น ประกอบด้วย ผู้ร่วมสนทนา 2 คน ได้แก่ แพทย์ทางอายุรศาสตร์ชาย (นามสมมุติ “ หมอปีติ ”) และผู้ป่วยหญิงแก่หญิงที่มีอายุใกล้เคียงกับแพทย์ (นามสมมุติ “ วรดา ”) ทั้งนี้ในขณะที่สนทนากันนั้น แพทย์จะสอบถามถึงอาการของวรดา ซึ่งเป็นอาการที่เคยได้รับการรักษาจากตนแล้ว รวมทั้งพฤติกรรมส่วนตัว และอาการปวดฟันแทรกซ้อนของวรดา และทำการจดบันทึกลงในเวชระเบียน ทั้งนี้ ในการสนทนานั้นใช้ประมวลภาษาแบบภาษาคำพูดหรือวจนภาษา ประกอบกับภาษาท่าทาง หรืออวจนภาษา และตลอดการสนทนานี้ จะเป็นการพูดคุยอย่างคุ้นเคยกัน มีการผลัดกันเป็นผู้พูด และมีการพูดซ้อนกันบ่อย อันเนื่องจากความเป็นผู้ป่วยเก่าของผู้ป่วย และการมีอายุที่ใกล้เคียงกันระหว่างผู้ร่วมสนทนา

วignกรรมสื่อสาร : วignกรรมที่ปรากฏในบทสนทนามีดังนี้ การสอบถาม การขอ การยืนยัน การชี้แจง การอธิบาย การแย้งความ การคาดคะเน การขอความสนใจ การขอการสนับสนุน การเสนอแนะ และการอำลา

บทสนทนาที่ 7 “ เชื้อป้าศรี ” ความยาวประมาณ 5 นาที

สถานการณ์สื่อสาร : การสนทนาบนโต๊ะอาหาร

เหตุการณ์สื่อสาร : เป็นการสนทนาซึ่งมีจุดมุ่งเน้นกล่าวถึงลูกสาวของผู้ร่วมสนทนาคนหนึ่ง และการตกแต่งบ้านตัวอย่างของหมู่บ้าน โดยจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสถานการณ์เป็นการพูดคุยกันระหว่างคนในครอบครัว และเพื่อนร่วมงาน ในขณะที่รอการบริการอาหาร ภายในห้องอาหารของโรงแรมแห่งหนึ่ง สำหรับการสนทนา มีผู้ร่วมสนทนา 5 คนด้วยกัน ได้แก่ ผู้วิจัย (นามสมมุติ “ อ้อย ”) คุณพ่อและคุณแม่ของผู้วิจัย และเพื่อนร่วมงานของคุณพ่ออีก 2 ท่าน ซึ่งมีความคุ้นเคยกับครอบครัวของผู้วิจัยเป็นอย่างดี โดยเป็นชาย 1 ท่าน (นามสมมุติ “ อาชัย ”) และเป็นหญิง 1 ท่าน (นามสมมุติ “ ป้าศรี ”) บทสนทนาเป็นช่วงที่เพื่อนผู้ชายของคุณพ่อเล่าถึงลูกสาวคนเล็กของตนที่ชอบเอาแต่ใจตัวเอง จากนั้นเพื่อนผู้หญิงของคุณพ่อก็เล่าถึงการตกแต่งบ้านตัวอย่างของหมู่บ้านแห่งหนึ่งที่ตนประทับใจมาก ในการสนทนา ผู้ร่วมสนทนาใช้ประมวลภาษาแบบภาษาคำพูด หรือวจนภาษา ประกอบกับภาษาท่าทาง หรือวจนภาษา และในขณะที่สนทนากันนั้น ผู้ร่วมสนทนาทั้ง 5 คน ก็มีการผลัดกันเป็นผู้พูด มีการพูดซ้อนกันบ้าง และในบางครั้ง ก็มีการพูดถ้อยคำเดียวกัน อันเนื่องมาจากการมีประสบการณ์ร่วมกันในเรื่องนั้น

วัจนกรรมสื่อสาร : วัจนกรรมที่ปรากฏในบทสนทนามีดังนี้ การอธิบาย การเล่าความ การสนับสนุน การขอการสนับสนุน การขอความสนใจ การแย้งความ การแสดงความคิดเห็น การกล่าวชม การชักชวน การถาม การเสนอแนะ และการคาดคะเน

บทสนทนาที่ 8 “ สามคนอลเวง ” ความยาวประมาณ 21 นาที

สถานการณ์สื่อสาร : การสนทนาบนรถยนต์ส่วนตัว

เหตุการณ์สื่อสาร : เป็นการสนทนาซึ่งมีเรื่องหลายเรื่องแต่การสนทนาจะพาไปเรื่องที่พูด ได้แก่ เรื่องปากของคาราสาวคนหนึ่ง อาชีพและความเป็นอยู่ของเพื่อน ๆ ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อนที่เป็นคารา ดึกอาคารสองข้างทาง เส้นทางไปวัดงานศพคุณแม่เพื่อน เด็กชายพวงมาลัย รถของกลุ่มรักษาความปลอดภัย และอนาคตหรืออาชีพที่ปรารถนา โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนา เป็นการพูดคุยหยอกล้อกันระหว่างเพื่อนที่สนิทกัน ซึ่งเกิดขึ้นภายในรถยนต์ ขณะที่กำลังเดินทางไปร่วมงานศพคุณแม่ของเพื่อนอีกคนหนึ่ง ทั้งนี้มีผู้ร่วมสนทนา 3 คนด้วยกัน โดยเป็นผู้ชาย 2 คน (นามสมมุติ “ กอล์ฟ ” และ “ หนึ่ง ”) และผู้หญิง 1 คน

(นามสมมุติ “ปูก”) ซึ่งทั้งสามคนนั้นเป็นเพื่อนที่มีความสนิทสนมและคุ้นเคยกันเป็นอย่างมาก และในการเดินทางในนี้มีเพื่อนผู้ชายที่ชื่อ “กอล์ฟ” เป็นผู้ขับรถ ในการสนทนาที่ผู้ร่วมสนทนาใช้ประมวลภาษาแบบภาษาคำพูด หรือวจนภาษาประกอบด้วยภาษาท่าทางหรือวจนภาษา และในขณะที่สนทากันนั้น ผู้ร่วมสนทนาทั้ง 3 คน ผลัดกันเป็นผู้พูด และมีการพูดซ้อนกันบ่อยมาก อันเนื่องมาจากเป็นเพื่อนวัยเดียวกัน และมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี

วจนกรรมสื่อสาร : วจนกรรมที่ปรากฏในบทสนทนา มีดังนี้ การเล่าความ การชี้แจง การอธิบาย การขอการสนับสนุน การสนับสนุน การขอการยืนยัน การยืนยัน การดำหนิ การหยอกล้อ การขอความสนใจ การกล่าวชม การถาม การชี้แนะ การสั่ง การห้าม การโต้แย้ง การเตือน การประชดประชัน การคาดคะเน และการแสดงความคิดเห็น

ในการถ่ายถอดข้อมูลที่บันทึกจากรายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ หรือในห้องตรวจสุขภาพนั้น ผู้วิจัยได้ใช้นามสมมุติแทนชื่อผู้ร่วมสนทนา ชื่อผู้ที่ถูกอ้างถึงในการสนทนา ชื่อบทเพลง ชื่อสถานที่ที่ใช้ในขณะสนทนา ชื่อบริษัทต่าง ๆ รวมทั้งชื่อและเวลาของรายการโทรทัศน์ และ รายการวิทยุ นั้น ๆ เพื่อรักษามารยาทในการนำการสนทนาของบุคคลเหล่านั้นมาใช้ศึกษา

การวิเคราะห์ดัชนีปริงเฉท “นะ” ที่ปรากฏในข้อมูลการสนทนา

เมื่อรวบรวมและถ่ายถอดข้อมูลการสนทนาทั้งหมดเป็นตัวอักษร และตัวอักษรแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้เหล่านี้มาศึกษา และวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกรูปภาษาที่เป็นดัชนีปริงเฉท “นะ” ทั้งหมดที่ปรากฏในข้อมูลการสนทนาทั้ง 8 บทสนทนา รวมทั้งตำแหน่งการปรากฏ และการแสดงหน้าที่ในระดับปริงเฉท โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ 3 เกณฑ์ด้วยกัน โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

- 1) เกณฑ์ทางเสียง (phonology)
- 2) เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ (syntactic)
- 3) เกณฑ์ทางวจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatic)

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ทางเสียงเป็นเกณฑ์แรก เพื่อคัดเลือกรูปภาษาที่มีลักษณะทางเสียงที่คล้ายคลึงกับดัชนีปริงเฉท “นะ” จากนั้นก็วิเคราะห์ว่ารูปภาษาเหล่านี้เป็นดัชนีปริงเฉทหรือไม่ และถ้าเป็นดัชนีปริงเฉทจริง รูปภาษาเหล่านี้แสดงหน้าที่ใดในแต่ละระนาบในปริงเฉท โดยใช้เกณฑ์

ทางวากยสัมพันธ์ และเกณฑ์ทางวິงนปฏิบัติศาสตร์ ตามลำดับ โดยแต่ละเกณฑ์จะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) เกณฑ์ทางเสียง

ในการคัดเลือก และรวบรวมรูปภาษาที่เป็นดัชนีปริงเฉท “นะ” นั้น ผู้วิจัยจะเลือกรูปภาษาที่มีคุณสมบัติทางเสียงดังต่อไปนี้ เป็นขั้นตอนเรียงกันไป

1.1) เลือกเก็บรูปภาษาที่ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะนาสิกที่เกิดบริเวณปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก ได้แก่ เสียง / n / และเสียงสระกลางต่ำ ได้แก่ เสียง / a / โดยไม่จำกัดความยาวของเสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ นอกจากนี้ยังจะเก็บ na ทั้งที่มีและไม่มีเสียงพยัญชนะ / ʔ / ท้ายพยางค์ จากข้อมูลการสนทนา พบรูปภาษาที่มีคุณสมบัตินี้จำนวน 321 ครั้ง โดยมีรูปที่แตกต่างกันทั้งสิ้น 12 รูป ได้แก่

na ³³	naʔ ²¹	naʔ ⁴¹	naʔ ⁴⁵
	na ²¹	na ⁴¹	na ⁴⁶
na: ³³		na: ⁴¹	na: ⁴⁵
		na: ⁴¹	na: ⁴⁶

(1) รูป na³³ พบจำนวน 9 ครั้ง เช่น

558 สดศรี : เพราะถ้าปิดสนิทปุ๊บมันจะไฟ:ขึ้นเลย.

559 การบรู :

ในใจคิดว่าเฮายังงี้เข้าช่างมันเดอะวะ,

560 ดึก-มืดแล้วด้วยคงไม่มีใครหอรอก na⁴⁵ . ((ทุกคนหัวเราะ)) ก็นั่งไป na³³ คะ .

561 ((ทำเสียงอุจจาระ)) ชักหักนั่งฝรั่งนั่ง-ฝรั่งแบบ, อายุกลางคนแล้วพลักไปฟืม.

(1. คารางอมเป็น : 560)

(2) รูป na:³³ พบจำนวน 1 ครั้ง เช่น

323 สมยศ : ก็ไปลงทะเลซิแล้วนั่งเรือข้ามไป.

324 การบรู : โห่ที่, แล้ว, เราคิดว่าเรามาผิดทางแล้ว na:³³, ก็พอกคิดชื้อ! ชังใจก็ต้องเจอ =

325 สดศรี : อ้า.

(1. คารางอมเป็น : 324)

(3) รูป na? ²¹ พบจำนวน 3 ครั้ง เช่น

12 สมยศ : ย้าว, ดึกก็มิสิทซี.

13 สดศรี : ไม่มีละ. _ มิแต่ [กินข้าวต้ม.

14 สมยศ : [ก็ผมจะกินna? ²¹]. ทำไมเล่า.

15 สดศรี : : [ที่ก็ประหลาดคน. ((ผู้ชมหัวเราะ))

(1. คารากอมเป็น : 14)

(4) รูป na ²¹ พบจำนวน 9 ครั้ง เช่น

84 พลอย : เพลง:, เพลง, [เพลง] ของพี่เน็ด na ²¹ ค่ะ.

85 ดีเจเก่ง : [เพลง.]

86 ดีเจเก่ง : เพลง,

87 พลอย : แล้วยี้, _ เพลงฉันรักเธอ na ²¹ [ค่ะ.]

88 ดีเจเก่ง : [ฉันรัก] เธอ na: ⁴⁶.

(2. ภาพยนตร์ชุดโปรด : 87)

(5) รูป na? ⁴¹ พบจำนวน 15 ครั้ง เช่น

701 สมชาย : ย้ง ((หัวเราะ)) ไม่เรียรด.

702 การบูร : ยังทำเป็นเรื่องเป็นราวหน่อย, [ห่อ_ห่อเป็นข้าว] ต้ม na? ⁴¹. ((ทุกคนหัวเราะ))

703 สมยศ : ดีไม่ [นั่งดงที่เบาะ.]

(1. คารากอมเป็น : 702)

(6) รูป na ⁴¹ พบจำนวน 16 ครั้ง เช่น

530 ปึก : [= a ⁴¹]. ((ทำเสียงประชด)) ช่าง [ไม่มีความจริงใจในการ] คบหา [เพื่อนฝูง.]

531 หนึ่ง : [100 .]

532 กอล์ฟ : [มี , ((หัวเราะ))]

533 หนึ่ง : [ถ้ามัน ,]

534 ถ้ามั่นท้อง , ก็เกือบจะคลอดแล้ว [na^{41} . ((หัวเราะ))] ใช้ปืม สุลิวัลย์ , เกยเจอ =
535 กอล์ฟ : [((หัวเราะ))]

(8. สามคนอลเวง : 534)

(7) รูป na^{41} พบจำนวน 6 ครั้ง เช่น

190 พี่า : อึยรุดเคยร้องให้พี่าฟัง, [รุดร้องเพราะมากเลย.]
191 รุด : [((หัวเราะ))]
192 ดีเจเอก : เอ้อ, นิด [นิ่ง na^{41} .]
193 รุด : [พี่เชื่อมะ,] ว่ารุด, เป็นหวัด. [จริงๆ] พี่, กตัวร้องไม่ได้. เคี้ยวเขยยังคง =
194 พี่า : [แหม.]

(4. นักร้องแก้มขี้ : 192)

(8) รูป na^{41} พบจำนวน 1 ครั้ง เช่น

67 การบูร : อึยสวายเลิศกะ.
68 สดศรี : สวายเลิศ.
69 การบูร : น้องรู้จักไหมกะ, การบูรชวนหอม na^{41} ! ((ทุกคนหัวเราะ)) _ ไม่รู้- ไม่รู้จักก็บ้าน
70 มีบ: na^{45} บอกให้.

(1. คาราจอมเป็น : 69)

(9) รูป na^{45} พบจำนวน 58 ครั้ง เช่น

303 ปู้ก : = ฉั้นเห็นเค้าดี [มากเลย .]
304 กอล์ฟ : [นิสัยเค้าดี] มากเลย na^{45} .
305 ปู้ก : เค้าเจอฉั้นเค้าทักฉั้นด้วย [na^{45} .]
306 กอล์ฟ : [เออ ,] เค้าก็ทักฉั้นก่อน .

(8. สามคนอลเวง : 305)

(10) รูป na⁴⁵ พบจำนวน 165 ครั้ง เช่น

- 628 ศคศรี : เออ, ไปเลี้ยงเค้า [ยังไง.]
 629 การบูร : [คือยัง] ใจคะ... พี่โต๊ะ... พี่โต๊ะพี่-ไอพี่,
 630 ศคศรี : } อิงฟ้า.
 631 การบูร : } อะ:, เค้าโทร
 632 มาบอกว่า,เออการบูรคะ, น้องบูร, เคียวมี, ถ่าย-ไอเดินแฟชั่นโชว์ที่ภูเก็ต na⁴⁵, =
 633 ศคศรี : } อ้อ.
 634 การบูร : = บอกอึ้งดีใจจังเลยอยากไปจังเลยพี่, หนูไม่เคยไปภูเก็ตเลย, อาไรหยังเงี้ย, เออไป
 635 ยังไงล่ะพี่, เออ:เจ็ดโมงเข้าไปเจอกันที่สนามบิน na⁴⁵. ง้อยเลย. ((ทำเสียงเศร้า
 (1. คาราจอมเป็น : 632,635)

(11) รูป na:⁴⁵ พบจำนวน 35 ครั้ง เช่น

- 102 วรดา : ให้ไปอีกหน่อยไม่เป็นไรหรอกอะ.
 103 หมอปิติ : } เออ, เอาไปรวมกัน na:⁴⁵.
 104 วรดา : } อะๆ.
 105 หมอปิติ : แล้วก็, ดูให้ดี na:⁴⁵, แล้วกินวันละเม็ด na:⁴⁵.
 (6. เวียนศิริระ : 105)

(12) รูป na::⁴⁵ พบจำนวน 3 ครั้ง เช่น

- 102 สมชาย : สระบุรีเค้าเหนื่อยกันด้วยหรออะ?
 103 ศคศรี : มี na::⁴⁵, ก็มี.
 104 สมชาย : ที่บ้านขายหินอ่อนด้วยหรือเปล่าอะ?
 105 การบูร : อ้อ, ไม่ขายคะ, ขายพวก, ปลวกคะ.

(1. คาราจอมเป็น : 103)

1.2) เลือกเก็บรูปภาษาที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะกักที่เส้นเสียง / ʔ / หรือ รูปภาษาที่มีการลดรูปของเสียงพยัญชนะต้น จนอาจทำให้เกิดการกลืนเสียง (progressive assimilation) ระหว่างเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์ที่ปรากฏข้างหน้ารูปภาษานั้น ๆ กับเสียงพยัญชนะต้นของรูปภาษาดังกล่าว และมีเสียงสระเป็นเสียงสระกลางต่ำ โดยไม่จำกัดเสียงวรรณยุกต์ หรือการจบพยางค์ด้วยเสียงพยัญชนะกักที่เส้นเสียง แต่ทั้งนี้รูปภาษาดังกล่าวจะต้องสามารถแทนที่ได้ด้วยรูปใดรูปหนึ่งของดัชนีปริงเฉท “นะ” ตามเกณฑ์ทางรูปในข้อ 2.1 ในตำแหน่งและสถานการณ์การใช้ภาษาเดียวกัน โดยไม่ทำให้การแสดงผลหน้าทีในระดับปริงเฉทของรูปภาษาดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป จึงจะตัดสินใจให้รูปภาษาดังกล่าวเป็นรูปหนึ่งของดัชนีปริงเฉท “นะ” ด้วย เช่น การแทนที่รูปภาษา a^{21} ได้ด้วยรูปดัชนีปริงเฉท na^{21} ในตัวอย่าง ต่อไปนี้

37 หนึ่ง : เธอชอบแบบไหนล่ะ.

38 ฎีก : ฉันชอบแบบที่ดู a^{21} . ((หัวเราะ))

39 หนึ่ง : ตุ่นพพลเธอ.

(8. ตามคนออกเสียง : 38)

สำหรับตัวอย่างปริบทสนทนานี้ พบว่ารูปภาษา a^{21} ทำหน้าที่ในการแสดงสถานภาพข้อมูลที่ผู้พูดคาด หรือเชื่อว่าผู้ฟังจะรู้อยู่แล้ว เนื่องจาก “ที่ดู” เป็นบุคคลที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังรู้จักดี เพียงแต่ไม่ได้อยู่ในความนึกคิดของผู้ฟังในขณะนั้น แต่ผู้ฟังจะสามารถเข้าใจถึงลักษณะของผู้ชายในฝันที่ผู้พูดชื่นชอบและอยากได้เป็นแฟนได้ ซึ่งถ้าหากนำรูป ดัชนีปริงเฉท na^{21} ไปแทนที่รูปภาษา a^{21} จะพบว่าสามารถแทนที่กันได้ โดยที่การแสดงผลหน้าทีในปริงเฉทสนทนาของรูปภาษา a^{21} ไม่เปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุนี้จึงตัดสินใจให้รูปภาษา a^{21} ที่ปรากฏในตำแหน่งดังกล่าวนี้ เป็นรูปหนึ่งของดัชนีปริงเฉท “นะ”

จากการแทนที่รูปภาษาที่ปรากฏในข้อมูลการสนทนา พบว่ามีรูปภาษาที่มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ จำนวน 95 ครั้ง โดยมีรูปที่แตกต่างกันทั้งสิ้น 7 รูป ได้แก่

$aʔ^{21}$	$aʔ^{41}$
a^{21}	a^{41}
$?a^{21}$	$a:^{41}$
	$?a::^{41}$

(1) รูป a^{21} พบจำนวน 13 ครั้ง เช่น

- 77 วรดา : [= หาย,] ก็เลย, ต้องมาโรงบาล. หมอที่นี่เค้าก็แนะนำมา. }
 78 หมอปิติ : [อือ.] } เอ๊ะ, วันนั้นก็ให้ยา
 79 : ความดันไปแล้ว a^{21} . _ เอ้, เหลือเท่านี้หรือ. วันนั้นให้ไปสามสิบเม็ด a^{21}
 80 วรดา : ให้หรืออะ,

(5. เวียนศีรษะ : 79)

(2) รูป a^{21} พบจำนวน 18 ครั้ง เช่น

- 41 ดีเจมารุต : พุดจาโกหกพุดจา, เชื้อ [ไม่ได้. ((หัวเราะ))]
 42 ดาว : [ไม่ได้โกหก.. หล่อ-หล่อ] แบบดี ๆ a^{21} ค่ะ.
 43 ดีเจมารุต : อ้อหรือ. ((หัวเราะ)) เอ้า, โอเคไปหลังไมค์ na^{45} ครับ.
 44 ดาว : ค่ะ.

(4. อยากให้เธอรู้ : 42)

(3) รูป $2a^{21}$ พบจำนวน 2 ครั้ง เช่น

- 25 แกมแก้ว : กินยาเป็นแคปซูล a^{21} ค่ะ. _ บางครั้งก็กิน [ยา (?)]
 26 หมอปิติ : [สีอาไล.]
 27 แกมแก้ว : สีเขียวเหลือง $2a^{21}$ ค่ะ.
 28 หมอปิติ : อ้อ, กินแล้วคิมัย?

(5. อยากอาเจียน : 27)

(4) รูป a^{41} พบจำนวน 25 ครั้ง เช่น

- 312 หนึ่ง : = เพื่อนจ้อย. }
 313 นึก : } เค้าจำได้อยู่แล้ว no: 45 .
 314 หนึ่ง : จำได้.

- 315 ปีก : เพราะ [ฉันก็ค่อนข้างจะดัง a^{41} .]
 316 กอล์ฟ : [เจ้าจบแล้วหรือ?] เจ้าเรียนศศินทร์ na^{41} . [จบแล้วหรือ . =]
 317 ปีก : [จบแล้ว . เสียขาย, =]
 (8. สามคนออกเวง : 315)

(5) รูป a^{41} พบจำนวน 33 ครั้ง เช่น

- 528 เจ้าแทบ [ตาย ,] ไปกินข้าวกะเจ้าบ่อยๆ , [แล้วเจ็ด] เดือนไม่เคยโทรหาเจ้าเลย =
 529 หนึ่ง : [เออ .] [เออ .]
 530 ปีก : [= a^{41} .] ((ทำเสียงประชด)) ช่าง [ไม่มีความจริงใจในการ] ทบหา [เพื่อนฝูง .]
 531 หนึ่ง : [เออ .]
 532 กอล์ฟ : [บ้า , ((หัวเราะ))]
 533 หนึ่ง : [ถ้ามัน ,]
 (8. สามคนออกเวง : 530)

(6) รูป a^{41} พบจำนวน 3 ครั้ง เช่น

- 49 กอล์ฟ : ((ไม่กล้าขับเข้าเลนซ้ายเพราะกลัวรถชน)) ไม่ไหว, ไปไม่ไหว, [ไปไม่ไหว.]
 50 ปีก : [ไปสิวะ .]
 51 ((หัวเราะ)) หลบสิ, [((หัวเราะ))]
 52 กอล์ฟ : [อ้อ, ไม่ไป.] } กอล์ฟ a^{41} . }
 53 หนึ่ง : } ไปไม่ไหว ? a^{41} . }
 54 กอล์ฟ : }
 55 หนึ่ง : อะไรของมัน. ไม่, แล้วอีรดกันนั้นคงงง a^{41} , [ว่านี่, เขามีออกมา =]
 56 ปีก : [((หัวเราะ))]
 (8. สามคนออกเวง : 53)

(7) รูป ๒a:⁴¹ พบจำนวน 1 ครั้ง เช่น

51 ((หัวเราะ)) หลบสติ, [((หัวเราะ))
52 กอล์ฟ : อ้อ, ไม่ไป.]
53 หนึ่งใน : กอล์ฟ a:⁴¹.
54 กอล์ฟ : : ไปไม่ไหว ๒:⁴¹.

(8. สามคนอลเวง : 54)

1.3) เลือกเก็บรูปภาษาที่ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะนาสิกที่เกิดบริเวณปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก และเสียงวรรณยุกต์สูงขึ้น ได้แก่ เสียง (⁴⁵) โดยไม่จำกัดเสียงสระ หรือการจบพยางค์ด้วยเสียงพยัญชนะกักที่เสี้ยนเสียง แต่ทั้งนี้รูปภาษาดังกล่าวจะต้องสามารถแทนที่ได้ด้วยรูปใดรูปหนึ่งของดัชนีปริงเฉท “นะ” ตามเกณฑ์ทางรูปในข้อ 1.1 ในตำแหน่งและสถานการณ์การใช้ภาษาเดียวกัน โดยไม่ทำให้การแสดงหน้าที่ในระดับปริงเฉทของรูปภาษาดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป จึงจะตัดสินใจให้รูปภาษาดังกล่าวเป็นรูปหนึ่งของดัชนีปริงเฉท “นะ” ด้วย สำหรับคุณสมบัตินี้ นั้น เป็นคุณสมบัติที่ได้จากการศึกษาข้อมูลการสนทนาในเบื้องต้น ซึ่งพบว่าเป็นรูปภาษากลุ่มหนึ่งที่มีความคล้ายคลึงทางเสียงกับรูปภาษาที่เป็นดัชนีปริงเฉท “นะ” ในข้อ 1.1 และเมื่อวิเคราะห์การแสดงหน้าที่ในเบื้องต้นแล้ว พบว่า กลุ่มรูปภาษาเหล่านี้มีการแสดงหน้าที่ในระดับปริงเฉทที่คล้ายคลึงกับการแสดงหน้าที่ในระดับปริงเฉทของดัชนีปริงเฉท “นะ” กลุ่มที่เป็นรูปภาษาที่มีท่อนองเสียงสูง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์รูปภาษาที่มีคุณสมบัตินี้ด้วย จากข้อมูลการสนทนาพบรูปภาษาที่มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ จำนวน 35 ครั้ง โดยมีรูปที่แตกต่างกันทั้งสิ้น 8 รูป ได้แก่

กอ?⁴⁵
กอ⁴⁵

กอ?⁴⁵
กอ⁴⁵
กอ:⁴⁵

กอ?⁴⁵
กอ⁴⁵
กอ:⁴⁵

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(1) รูป กว⁴⁵ พบจำนวน 3 ครั้ง เช่น

- 103 แกมแก้ว : = บอกว่าเอาไตเป็น, ใช้นื้อเชื่อมองอ๊กเสบริเปล่ามีอาการคล้ายๆแล้ว ก็มี,
พุดจา
- 104 หมอปีติ :
- 105 เลอะเทอะทั้งนั้น กว⁴⁵.
- 106 แกมแก้ว : ต้องไปเช็กสมองมัน,
- 107 หมอปีติ : เหยอ, เช็กก็ไมเจออไตร็อก. _ ให้ทั่วเหอะ, ทั่วก็ไมเจอ.

(5. ขยากอาเจียน : 105)

(2) รูป กว⁴⁵ พบจำนวน 3 ครั้ง เช่น

- 95 วรดา : ไม่ให้แล้วไซม์ยะ? }
- 96 หมอปีติ : } เออ, ตกลงอันนี้ไม่ให้ กว⁴⁵. แล้วหมอให้แต่ยาเขียวอย่าง
- 97 เดียว กว⁴⁵.
- 98 วรดา : ถ้าเกิดมันหมดละคะคุณหมอ.

(6. เวียนศีรษะ : 97)

(3) รูป กว⁴⁵ พบจำนวน 15 ครั้ง เช่น

- 629 ปึก : คิดแล้วพวกเราหาเรื่อง กว⁴⁵, จริงๆไม่ต้องเรียนก็ได้ กว⁴⁵.
- 630 หนึ่ง : เอี้ยหนึ่งอยากเรียน กว⁴⁵, อยากเรียนการจัดการ.
- 631 กอล์ฟ : ฉันทักยังอยากเรียน.

(8. ตามคนอดเว : 629)

(4) รูป กว⁴⁵ พบจำนวน 5 ครั้ง เช่น

- 4 อาชัย : นื้ออย่างขนาด, ไซ้ตัวเล็กผมนี้ยัง, ไซ้, _ เวลา, ผมมา, เกาะแข็งเกาะขานุ่นนี้, เมื่อ
- 5 วาน, พอไม่ให้ว่ายน้าหน่อยเดียว, คุณพ่อใจร้าย.

- 6 พ่อ : อ้อ.
 7 ป้าศรี : อ้อ, ตายแล้ว.
 8 พ่อ : พุดแก่ง no^{45} . _ ถ้าอยู่กับไอ้-ไอ้แพร, พอกันเลย. แหมแค่ไอ้แพรมันอื้อจริงๆ.

(7. เชื้อป้าศรี : 8)

(5) รูป no^{45} พบจำนวน 5 ครั้ง เช่น

- 343 หนึ่งใน : = อยู่ , อยู่ , _ อยู่เล่นเนี่ย .
 344 ปู่ : พี่หนึ่งแก่ง no^{45} .
 345 หนึ่งใน : เพราะว่า , เดี่ยวมันจะเจอสุขุมวิท , มันไม่ใช่พระรามสี่ , ต้อง, สุขุมวิทก่อน .

(8. สามคนอลเวง : 344)

(6) รูป no^{45} พบจำนวน 1 ครั้ง เช่น

- 481 หนึ่งใน : ไช้หน้อย , อยู่เนี่ย . ไช้มะ? ล็อกซ์เลย์เนี่ย . วันรัชดา a^{41} .
 482 กอล์ฟ : เหรอ .
 483 กอล์ฟ : ตาย , อยู่ไกล no^{45} .
 484 ปู่ : มีน้ำเมื่อคืนไม่กลับ . ((ทุกคนหัวเราะ))

(8. สามคนอลเวง : 483)

(7) รูป no^{45} พบจำนวน 1 ครั้ง เช่น

- 602 ปู่ : = คลูชั่นออกมา , รีวิวออกมา . ที่นี้ , ที่นี้ตูดเค้าคิดหกพันแหละ . _ เค้าบอกว่า
 603 ไหนจะต้องแปลอีก , ที่จริงมันก็ , มันก็ , มันก็ , มันก็ถูก no^{45} , หกพัน na^{45} , เพราะ
 604 มันเจ็ดสิบห้าหน้าไช้มะ , ถ้าแปลตกหน้าละสองร้อยถูกมะ , มันจะเป็นหมื่นห้า =
 605 หนึ่งใน : ทำไม , ทำไม ,

(8. สามคนอลเวง : 603)

(8) รูป no:⁴⁵ พบจำนวน 2 ครั้ง เช่น

- 437 หนึ่ง : แล้วมันมือโตมากัน [หน้อยนึ่ง , ไซ่มะ ?]
 438 ปีก : [ต้าย , ฉั้นเหมือนบ้าน] นอกเลข no:⁴⁵ .
 439 หนึ่ง : 'เออ . ฎเห็นด้วยอีกแหละ .
 440 ปีก : ((หัวเราะ)) . ขอบใจ .

(8. สามคนออกเวง : 438)

เมื่อรวบรวมรูปภาษาที่เป็นดัชนีปริงเฉท “นะ” ที่ปรากฏในข้อมูลการสนทนาตาม
 เกณฑ์ทางเสียงดังกล่าวข้างต้น จะได้รูปภาษาที่เป็นดัชนีปริงเฉท “นะ” จำนวน 456 ครั้ง โดยมีรูป
 ที่แตกต่างกันทั้งสิ้น 27 รูป ได้แก่

na: ³³	na? ²¹	na? ⁴¹	na? ⁴⁵	na? ⁴⁵	na? ⁴⁵	na? ⁴⁵
na ³³	na ²¹	na ⁴¹	na ⁴⁵	na ⁴⁵	na ⁴⁵	na ⁴⁵
a ³³	ʔa ²¹	na: ⁴¹	na: ⁴⁵		na: ⁴⁵	na: ⁴⁵
	a? ²¹	na:: ⁴¹	na:: ⁴⁵			
	a ²¹	ʔa: ⁴¹				
		a? ⁴¹				
		a ⁴¹				
		a: ⁴¹				

ซึ่งรูปภาษาทั้ง 27 รูปนี้ ได้เสนอตัวอย่างไว้แล้วในเกณฑ์ทางเสียง

จากการคัดเลือกรูปภาษาที่เป็นดัชนีปริงเฉท “นะ” ที่ปรากฏในข้อมูลการสนทนาโดย
 ใช้เกณฑ์ทางเสียงดังกล่าว พบว่ารูปของดัชนีปริงเฉท “นะ” นั้นมีความคล้ายคลึง และแตกต่างกัน
 ทางเสียงได้ 4 ลักษณะ คือ ทำนองสูงต่ำของเสียง ความสั้นยาวของพยางค์ ลักษณะการปิดเปิดเส้น
 เสียงในการลงท้ายพยางค์ และลักษณะของเสียงสระ โดยลักษณะดังกล่าว เป็นลักษณะที่แสดงให้เห็น
 ถึงความหมายในเชิงเจตคติ อารมณ์ รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดของผู้พูด ซึ่งถือเป็นลักษณะที่
 สามารถคาดการณ์ได้ (predictability) โดยจะมีความสัมพันธ์กับการแสดงความหมาย ดังนั้นจึง

กล่าวได้ว่า รูปภาษาทั้ง 27 รูปนี้ ล้วนแต่เป็นรูปแปรทางเสียงของดัชนีปริงเฉท “นะ” ทั้งสิ้น ทั้งนี้ จะได้กล่าวถึงโดยละเอียดต่อไปในบทที่ 5

ตารางที่ 1 ในหน้า 52 แสดงให้เห็นรูปแปรทางเสียงของดัชนีปริงเฉท “นะ” ทั้ง 27 รูป ซึ่งมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันไปตามลักษณะทางเสียงทั้ง 4 ประการ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

2) เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์

จากคำจำกัดความของดัชนีปริงเฉท (ดูรายละเอียดในหน้า 7) ซึ่ง Schiffrin ได้เสนอไว้ว่า ดัชนีปริงเฉทเป็นรูปภาษาประเภทหนึ่ง สามารถปรากฏหน้าหรือหลังหน่วยย่อยในผลัดได้ และมีได้เป็นองค์ประกอบทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยย่อยในผลัดที่ปรากฏรวม ซึ่งแสดงว่า รูปภาษาที่จะเป็นดัชนีปริงเฉทได้นั้น จะต้องไม่เป็นองค์ประกอบของประโยค หรืออนุพากย์ ซึ่งเป็นหน่วยย่อยในผลัดที่ปรากฏรวมอยู่ ส่วนรูปภาษาที่เป็นองค์ประกอบของประโยค หรืออนุพากย์ ได้แก่ คำกริยาวิเศษณ์ (วิจินตน์, 2520) คำเชื่อม (นววรรณ, 2525) คำแสดงคำถาม (จิตราภรณ์, 2525) คำบ่งชี้ (นววรรณ, 2525) คำแสดงแก่นความ และคำแสดงเนื้อหา (Ekniyom, 1982) จะถือว่าเป็นดัชนีปริงเฉท เนื่องจากคำเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์กับหน่วยย่อยในผลัดที่ปรากฏรวม อย่างไรก็ตามสำหรับคำเชื่อม คำแสดงแก่นความ และคำแสดงเนื้อหานั้น ถึงแม้จะเป็นรูปภาษาที่แสดงความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ คือ แสดงการเชื่อมโยงความ และแสดงการจัดโครงสร้างความตามลำดับ แต่การแสดงความสัมพันธ์เหล่านี้ก็เป็นหน้าที่ที่องค์ประกอบในระนาบโครงสร้างเนื้อความแสดง ดังนั้น จึงถือว่ารูปภาษาที่เป็น คำเชื่อม คำแสดงแก่นความ และคำแสดงเนื้อหา เป็นดัชนีปริงเฉทได้

เมื่อพิจารณารูปภาษาทั้ง 27 รูป ที่ได้จากเกณฑ์ทางเสียงแล้ว พบว่า รูปภาษาทั้ง 27 รูป เป็นไปตามเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รูปภาษาเหล่านี้ล้วนเป็นดัชนีปริงเฉท ทั้งสิ้น

ตารางที่ 1 สรุปรูปแปรทางเสียงทั้งหมดของคำที่มีปัจจัย "นะ" ที่ปรากฏในข้อมูลการสนทนา

	V										V::					
	38	21	41	45	38	21	41	45	38	21	41	45	38	21	41	45
n		na ²¹	na ⁴¹	na ⁴⁵	na ³⁸	na ²¹	na ⁴¹	na ⁴⁵	na ³⁸	na ²¹	na ⁴¹	na ⁴⁵			na ⁴¹	na ⁴⁵
			na ⁴¹	na ⁴⁵			na ⁴¹	na ⁴⁵			na ⁴¹	na ⁴⁵				
				na ⁴⁵				na ⁴⁵				na ⁴⁵				
				na ⁴⁵				na ⁴⁵				na ⁴⁵				
?				na ⁴⁵				na ⁴⁵				na ⁴⁵			na ⁴¹	
				na ⁴⁵				na ⁴⁵				na ⁴⁵				
				na ⁴⁵				na ⁴⁵				na ⁴⁵				
				na ⁴⁵				na ⁴⁵				na ⁴⁵				
∅		na ²¹	na ⁴¹	na ⁴⁵	na ³⁸	na ²¹	na ⁴¹	na ⁴⁵	na ³⁸	na ²¹	na ⁴¹	na ⁴⁵				
			na ⁴¹	na ⁴⁵			na ⁴¹	na ⁴⁵			na ⁴¹	na ⁴⁵				
				na ⁴⁵				na ⁴⁵				na ⁴⁵				
				na ⁴⁵				na ⁴⁵				na ⁴⁵				

3) เกณฑ์ทางวาทปฏิบัติศาสตร์

จากคำจำกัดความของดัชนีปริงเฉท (ดูรายละเอียดในหน้า 7) แสดงให้เห็นว่า รูปภาพที่เป็นดัชนีปริงเฉทจะทำหน้าที่ในระดับปริงเฉท โดยมีหน้าที่สำคัญในการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อยในผลัด และเชื่อมโยงปริบทต่าง ๆ ของปริงเฉทเข้าด้วยกัน (contextual coordinate) มีผลทำให้เกิดเอกภาพของปริงเฉทขึ้น ซึ่งจัดได้ว่าเป็นเกณฑ์ทางวาทปฏิบัติศาสตร์ และผู้วิจัยได้นำเกณฑ์นี้มาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์รูปภาพที่เป็นดัชนีปริงเฉทว่า รูปภาพนั้นแสดงหน้าที่ในระนาบใดในปริงเฉท

เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสนทนาที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ของสนทนาปริงเฉท ได้แก่ เนื้อความของปริงเฉท ผู้ร่วมการสนทนา เจตนาในการกล่าวด้วยคำของผู้พูด ความรู้ของผู้ร่วมสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังสนทนากันอยู่ รวมทั้งการแบ่งผลัดในการพูด และองค์ประกอบเหล่านี้ก็ล้วนแต่มีความสัมพันธ์กันในสนทนาปริงเฉท ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีปริงเฉทวิเคราะห์ (discourse analysis) ในการศึกษาสนทนาปริงเฉทของข้อมูลการสนทนาทั้ง 8 บทสนทนาโดยใช้แนวความคิดของ Schiffrin (1987) ที่ได้เสนอไว้ใน *รูปทฤษฎีปริงเฉท* (discourse model) ซึ่งแสดงองค์ประกอบของปริงเฉท 5 ระนาบ ได้แก่ ระนาบโครงสร้างเนื้อความ ระนาบโครงสร้างวัจนกรรม ระนาบโครงสร้างผลัด ระนาบกรอบผู้ร่วมสนทนา และระนาบสถานะของเนื้อหา ดังได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2

ในการวิเคราะห์สนทนาปริงเฉทนั้น สามารถทำได้โดยการศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ในระนาบทั้งห้าระนาบในปริงเฉท กล่าวคือ ในระนาบโครงสร้างเนื้อความนั้นก็ก็จะศึกษาลักษณะของการเชื่อมโยงเนื้อความต่าง ๆ ในปริงเฉท รวมทั้งคุณสมบัติของการเป็นแก่นความหรือเนื้อหา ในระนาบโครงสร้างวัจนกรรม ก็จะศึกษาการแสดงเจตนาของผู้พูดในการกล่าวด้วย ในระนาบโครงสร้างผลัด ก็จะศึกษาการแสดงผลัดในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเริ่มผลัด การส่งผลัด การรับผลัด และการรักษาผลัด เป็นต้น ในระนาบกรอบผู้ร่วมสนทนา จะศึกษาบทบาทของผู้พูดว่าในขณะที่พูดนั้น ผู้พูดดำรงบทบาทของการเป็นผู้เสนอความ หรือผู้สนองความ สถานภาพทางสังคมของผู้ร่วมสนทนาและการแสดงความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ หรืออารมณ์ของผู้พูดที่มีต่อเรื่องราว ซึ่งกำลังสนทนากัน รวมถึงการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสนทนา และในระนาบสถานะของเนื้อหานั้น ผู้วิจัยก็จะศึกษาลักษณะของสถานภาพข้อมูลที่นำมาสนทนากันตามสมมติฐานของผู้พูดที่มีต่อความรู้และความคิดของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งอาจเป็นข้อมูลที่ผู้พูดคาดว่าผู้ฟังกำลังใช้ หรือเป็นข้อมูลที่รู้แล้ว หรือเป็นข้อมูลที่ผู้ฟังยังไม่รู้ก็ได้ จากนั้นก็จะพิจารณาว่ารูปภาพแต่ละรูปที่เป็น

รูปแปรทางเสียงของดัชนีปริงเฉท “นะ” ทั้ง 27 รูปนั้น มีการแสดงหน้าที่ในระนาบโคบังในปริงเฉท โดยจะพิจารณาการแสดงผลหน้าที่ในปริงเฉทไปที่ระนาบ

ตัวอย่างการวิเคราะห์หน้าที่ในปริงเฉทของดัชนีปริงเฉท “นะ”

97 หนึ่ง : เบาะรถอีกอัลฟนี่ลั่นจิงเลข ทอ? ⁴⁶ .

98 กอล์ฟ : เพิ่ง [ชัด.]

99 หนึ่ง : [นี่ ,] แล้ว , แล้วแล้วแล้ว , อี , อีขวัญ ⁴¹ , หมื่อน้ำหตุครีปาว .

100 : [((หัวเราะ)) ฮะ ,]

101 กอล์ฟ : [((หัวเราะ))]

102 ปูก : [ขวัญ , ไป , ไปงานเลี้ยงกับรุ่นน้อง : .   งอนแล้ว =

103 หนึ่ง :   อ้อ.

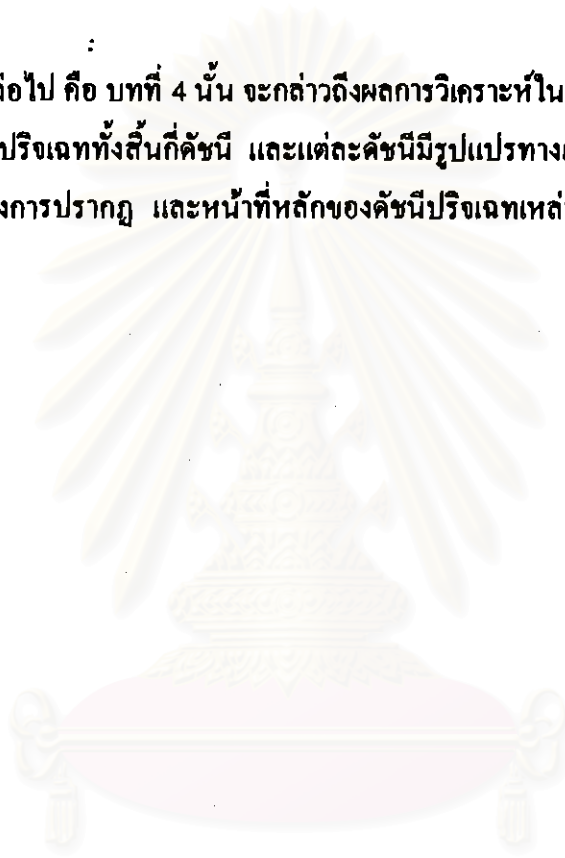
(8. สามคนอลเวง : 99)

จากปริบทสนทนาที่พบว่า รูปแปร a^{41} แสดงหน้าที่ในระนาบต่าง ๆ ในปริงเฉทดังนี้ ในระนาบโครงสร้างเนื้อความ ผู้พูดเลือกใช้รูปแปร a^{41} เพื่อแสดงแก่นความ “อีขวัญ” และในขณะที่เดียวกันก็แสดงสถานภาพข้อมูลและผู้พูดคาคว่าเป็นข้อมูลและผู้ฟังรู้แล้ว เนื่องจาก “อีขวัญ” เป็นชื่อเพื่อนสนิทของทั้งผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งเป็นการแสดงหน้าที่ในระนาบสถานะของเนื้อหา นอกจากนี้การที่ผู้พูดเลือกใช้ รูปแปร a^{41} ยังแสดงถึงความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งเป็นการแสดงหน้าที่ในระนาบกรอบผู้ร่วมสนทนาอีกด้วย

จะเห็นได้ว่ารูปแปรของดัชนีปริงเฉท “นะ” สามารถแสดงหน้าที่ในปริงเฉทได้หลาย ๆ ระนาบพร้อม ๆ กัน และหน้าที่ที่แสดงนั้นก็มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และดำเนินควบคู่กันไป แต่ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการจำแนกว่าดัชนีปริงเฉท “นะ” ที่ปรากฏในข้อมูลการสนทนานั้นมีกี่ดัชนี ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริงเฉท “นะ” ไว้ว่า หน้าที่หลักของดัชนีปริงเฉทใด ๆ จะเป็นหน้าที่ที่ดัชนีปริงเฉทนั้นแสดงเสมอในทุกบริบทของการสนทนา และเป็นหน้าที่ที่สำคัญกว่าหน้าที่ในระนาบอื่น ๆ และเป็นหน้าที่ที่ใช้อธิบายหรือนำไปสู่หน้าที่รองอื่น ๆ ได้ ดังนั้น จากตัวอย่างปริบทสนทนาข้างต้น จะเห็นได้ว่า หน้าที่ในการแสดงแก่นความ เป็นหน้าที่ที่สำคัญกว่าหน้าที่อื่น ๆ ที่รูปแปร a^{41} แสดง ทั้งยังเป็นหน้าที่ที่อธิบายถึงสถานภาพข้อมูลได้ด้วย กล่าวคือ ข้อมูลที่จะเป็นแก่น

ความได้นั้น จะต้องเป็นข้อมูลที่ผู้ฟังรู้แล้ว หรือ กำลังนึกอยู่ หรือ เป็นข้อมูลที่รู้ร่วมกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า รูปแปร a^{41} มีหน้าที่หลักในการแสดงแก่นความ ในระนาบโครงสร้างเนื้อความ โดยมีการแสดงหน้าที่รอง 2 หน้าที่ คือ แสดงสถานภาพข้อมูลที่คาดว่าผู้ฟังรู้แล้วในระนาบสถานะของเนื้อหา และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสนทนา ในระนาบกรอบผู้ร่วมสนทนา

ในบทต่อไป คือ บทที่ 4 นั้น จะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์ในภาพรวมว่ารูปดัชนีปริงเฉททั้ง 27 รูปนี้ เป็นดัชนีปริงเฉททั้งสิ้นกี่ดัชนี และแต่ละดัชนีมีรูปแปรทางเสียงอย่างไร รวมทั้งจะแสดงให้เห็นภาพรวมของการปรากฏ และหน้าที่หลักของดัชนีปริงเฉทเหล่านี้ด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย